

Privatlivet blir mindre slutet när människor finns på sociala medier, det leder till ett öppnare samhälle, tror Hadi Saftdari och Zahra Motamedi.

Sociala medier förenar

Hadi Saftdari och Zahra Motamedi i Kabul är ett par av miljoner unga som tillbringar alltmer tid på sociala medier. På Facebook har de cirka 300 vänner var över hela världen, även i Sverige.

Text & bild | Anders Rosén

I två till tre år har de verkat på sociala medier och deras nätverk utökas hela tiden. För Hadi är det Facebook, Twitter och LinkedIn som gäller. Zahra är bara på Facebook än så länge. Zahra och Hadi bor nära hazarkvarteren nära Chahar Dehi i västra Kabul. Det är livliga kvarter och det myllrar av folk och fordon. Det är full fart på frukt- och grönsaksmarknaderna denna fredag. En skillnad mot övriga Kabul är att inte lika många kvinnor klär sig i burka. Jag passerar flera moskéer med sina blåa kupoler enligt islams shia-inriktning, som de flesta hazarer bekänner sig till.

Hemma hos Zahra och Hadi är det prydligt och fint med nya och påkostade möbler. Ett typiskt välmående hem för den nya, unga och välutbildade medelklassen i Kabul. Zahra arbetar på en organisation för mänskliga rättigheter och Hadi ska snart ta examen i ekonomi och ledarskap vid universitetet. Han har också ett företag i byggbranschen. De nya medierna och ny teknik spelar en stor roll i deras liv. På vardagsrumsgolvet ligger sladdar och kon-

soler till tv-spelet och i soffan laptop, surfplattor och mobiler.

– För mig är sociala medier inte bara ett sätt att hålla kontakt med vänner, det är också mycket viktigt för att få information. Till exempel nu inför presidentvalet får jag veta mer om kandidaterna på sociala medier än genom de traditionella kanalerna som jag inte riktigt litar på, berättar Zahra.

Afghanistan upplever en explosion när det gäller it och nya internetbaserade medier. Inte så konstigt i ett land där informationsflödet är begränsat och förtroendet mot det etablerade samhället lågt. På Facebook kompenseras begränsningarna i kommunikationen. Men ökningen sker framför allt i de större städerna. På landsbygden är internet fortfarande sällsynt. Brist på elektricitet och avsaknad av 3G-nät är huvudskälen. Men bland Kabuls unga har sociala medier stor betydelse.

– Vi ordnar aktiviteter på sociala medier och sprider informationen på Facebook, berättar Zahra.

– Jag är till exempel med i en sluten Facebookgrupp för kvinnor där vi diskuterar kvinnofrågor och det är mycket högt i tak. Inga män får vara med. Inte ens min man, säger Zahra som sneglar leende på Hadi.

I en tänkt framtida situation där exempelvis talibaner får mer inflytande och friheter hotas, skulle de nya medierna kunna hindra en sådan utveckling?

>> Tidigare trodde jag att alla i Kandahar var jättekonservativa. Nu har jag vänner på Facebook därifrån och ser på bilder att vi egentligen lever ganska lika. På sociala medier går vi förbi konventionerna. Vi säger vad vi vill och får kontakt med människor som vi annars inte skulle prata med. Afghanistan är segregerat, men på sociala medier förenas vi”

Hadi Saftdari

– Absolut! Demokratien har definitivt ett försvar i sociala medier, säger Hadi. Men jag tror inte att de kan få samma betydelse som exempelvis i Egypten och Tunisien under den Arabiska våren i Nordafrika. Vi ska komma ihåg att internet är betydligt mindre vanligt i Afghanistan än i de länderna.

Som ett lyckat exempel berättar han om en händelse där det organiserades en strejk på universitetet på grund av missnöje med en av professorerna.aktionen organiserades på Facebook och fick mycket stor uppslutning.

Ibland krockar det nya sättet att umgås →

Aven publicerad i
globalarkivet.se

→ på nätet med gamla konventioner. Många flickor och kvinnor drar sig för att finnas på sociala medier och de som ändå gör det måste vara försiktiga. Många kvinnor lägger inte ut en egen profildBild på dem själva, utan använder till exempel en blomma.

– Jag har fått många otrevliga meddelanden och jag måste vara mycket försiktig med vilka jag släpper in i mitt nätverk, berättar Zahra. Hadi fortsätter:

– När vi hade gift oss trakasserades jag på nätet för att jag lade ut bilder från vårt bröllop på Facebook. En del skrev att jag skulle skämmas över att jag visade upp min fru offentligt och både hon och jag kallades för otrevliga saker. Nu har det avtagit och vi lägger ut vilka privata bilder vi vill. Jag har faktiskt en känsla av att de här kulturella trakasserier minskar på nätet allteftersom det blir vanligare att folk finns på sociala medier.

Hadi erkänner att trots att han sett sig själv som bildad och välinformerad, blev han förvånad över hur lite han visste om andra folkgrupper i landet. Det var via sociala medier som han insåg hur lika hans egna hazzarer var jämfört med pashtuner och tadjiker. Han har fått ge avkall på en del fördomar.

– Jag förstod att vi lever ganska lika. Vi firar bröllop på samma sätt och traditionerna är rätt lika. Tidigare trodde jag till exempelvis att alla nere i Kandahar var jättekonservativa och svåra att lära känna. Nu har jag vänner på Facebook därifrån och jag ser på bilder att vi är mer lika än vad vi tror i Afghanistan. Sociala medier bygger broar mellan oss. ■

Zahra har en sluten Facebookgrupp för kvinnor, där de diskuterar kvinnofrågor. Inte ens hennes man får vara med.